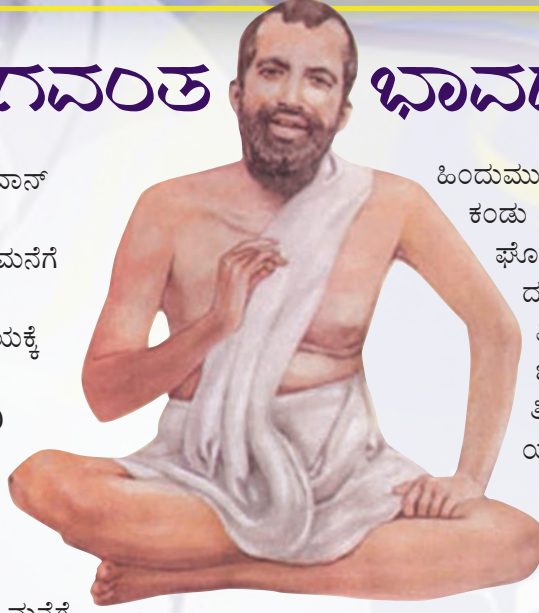

ಭಗವಂತ ಭಾವಗ್ರಾಹಿ

ಒಂದು ದಿನ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬಲರಾಮಬಾಬುವಿನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಯೋಗೇನ್ (ಮುಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯೋಗಾನಂದ) ಮತ್ತು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಭಕ್ತರೊಡನೆ ಗಿರೀಶ ಘೋಷನ ಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಗಿರೀಶನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಕಂಡದ್ದೇ ತಡ ಆತನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸತ್ಕರಿಸಬೇಕು, ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ತೋಚದೆ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಪದಾರ್ಪಣವಾದ ಕೂಡಲೆ, ತನ್ನ ಸೇವಕ ಈಶಾನನಿಗೆ ಬಜಾರಿನಿಂದ ಪೂರಿ ಮತ್ತು ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯ ಗೊಜ್ಜನ್ನು (ಆಲೂ ದಮ್) ತರಲು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹತ್ತಿರ ತಾನು ಪ್ರತಿದಿನ ಊಟ ಮಾಡುವ ಕಂಚಿನ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ತರಿಸಿದನು. ಆತನ ಮನೆಯ ಸ್ವಾಗತ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹರಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಉದ್ದದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ, ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಯಾರೇ ಬಂದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇವಕ ತಂದ ಪೂರಿ ಮತ್ತು ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯ ಗೊಜ್ಜನ್ನು, ತನ್ನ ಕಂಚಿನ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಗಿರೀಶ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದನು. ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಯ ಹೊದಿಕೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು, ಜೊತೆಗೆ ಕಂಚಿನ ತಟ್ಟೆ ಬೇರೆ! ಹೀಗೆ ಇತರರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಎಂದಿಗೂ ಸೇವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಂತಹ ಅಶುಚಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲು

ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡ ಗಿರೀಶ್ ಘೋಷನು ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದನು. “ಏನಾಯಿತು, ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ? ಬಲರಾಮನ ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೆ ತಿನ್ನುತ್ತೀರಾ, ಇಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಯಾವ ಆಪತ್ತು ನಿಮಗೆ?”

ಗಿರೀಶನ ಈ ರೀತಿಯ ಕಪಟವಿಲ್ಲದ ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಶುಚಿ-ಅಶುಚಿಗಳ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚ

ಭಾವವನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಸಂತೋಷವೇ ಆಯಿತು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗಿರೀಶನನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ವೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಮೆದುವಾಗಿ ನಗುತ್ತಲೇ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಏನನ್ನೋ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ಗಿರೀಶ್ ಸೇವಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದ, “ಅರೆರೆ, ನೋಡೋ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಸಳಿಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯ ತುಂಬಾ ರುಚಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹೋಗು. ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಬೇಗ.” ಸೇವಕ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಸಳಿಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯ ತಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ! ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ಇತರರು ಆಗಲೇ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ನಗುನಗುತ್ತಲೇ ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ, ಪೂರಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯವನ್ನೂ ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಯೋಗೇನ್ ಈ ಎಲ್ಲ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ಮೂಕರಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಭಕ್ತರ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೇಳಿದರು, “ಬಲರಾಮನ ಹತ್ತಿರ ಬಲರಾಮನ ಭಾವ. ಗಿರೀಶನ ಹತ್ತಿರ ಗಿರೀಶನ ಭಾವ.” ಗಿರೀಶನದು ಯಾವ ಕೃತಕ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಇಲ್ಲದ, ಸರಳವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ! ಶುಚಿ-ಅಶುಚಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಅವಸ್ಥೆ ಅವನದು! ಭಗವಂತ ಭಾವಗ್ರಾಹಿಯಲ್ಲವೇ?

(ಆಧಾರ: ‘ಶ್ರೀಮತ್ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದಜೀರ್ ಜೀವನೇರ್ ಘಟನಾವಳಿ’)

ಜಗವದ್ಗೀತಾ ತತ್ವಪೂರ್ವಕ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಶಿಷ್ಯನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾ ನಂದರು ಕರ್ಮ-ಜ್ಞಾನ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ: “ಶಂಕರರು ಕರ್ಮವನ್ನು ಜ್ಞಾನಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷಸಾಧನವೆಂದೂ, ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯ ಸಾಧನವೆಂದೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅತೀತ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮದ ಸ್ಪರ್ಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಕರ್ಮ, ಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಕರ್ಮಫಲ - ಈ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಪರಿಧಿಯ ಒಳಗೆ ಇರುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವನು ಕರ್ಮ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ಮವು ಮನುಷ್ಯಸ್ವಭಾವದೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಕರ್ಮವನ್ನು ನೀನೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಾರದು? ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮವೂ ಅಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮ ಎನ್ನುವುದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸತ್ಯವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ. ಯಾವಾಗ ನಿನಗೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವುದು, ಬಿಡುವುದು ನಿನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ; ಜೀವ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಉನ್ನತಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಬ್ರಹ್ಮಪ್ರಕಾಶದೊಂದಿಗೆ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕಿಯೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಜೀವಹಿತವೇ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ನೀನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ೮ : ೨೧೯).

ಜ್ಞಾನ - ಕರ್ಮ ಸಮುಚ್ಚಯ

ಆಗ ಕರ್ಮ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ತಾಳ, ಶ್ರುತಿ, ಹಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದಮೇಲೆ ಇವಾವುದರ ಕಡೆಗೂ ಅವನು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೈಬೆರಳುಗಳು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ಅನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ನುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹಾಡು ಬಾಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ತಾಳದ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನೇ ನೀಡದೆ ಸಂಗೀತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವನ ಗಮನವೆಲ್ಲ ರಾಗದ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನು ರಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಶಿಸ್ತಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಕರ್ಮದ ಕಡೆ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕು, ಯಾರಿಗೂ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಇತರರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಆಸೆಪಡಬಾರದು, ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು, ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಬೇಕು - ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಇವುಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದಾಗ ಅವುಗಳ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗ ಧೈಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ಮ ಬಿದ್ದುಹೋಗುವುದೆಂದರೆ ಹೀಗೆ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಅದು ನಡೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಗೀತೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಇದನ್ನೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

ನೈವ ಕಿಂಚಿತ್ ಕರೋಮೀತಿ ಯುಕ್ತೋ ಮನ್ಯೇತ ತತ್ತ್ವವಿತ್ |

ಪಶ್ಯನ್ ಶೃಣ್ವನ್ ಸ್ಪೃಶನ್ ಜಿಘ್ರನ್ನತ್ನನ್

ಗಚ್ಛನ್ ಸ್ವಪನ್ ಶ್ವಸನ್ ||

ಪ್ರಲಪನ್ ವಿಸೃಜನ್ ಗೃಹ್ಣನ್ನನಿಷನ್ನಿಮಿಷಸ್ತುತಿಃ |

ಇಂದ್ರಿಯಾಣೀಂದ್ರಿಯಾರ್ಥೇಷು ವರ್ತಂತ ಇತಿ ಧಾರಯನ್ ||

(೫ : ೮-೯)

“ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಯೋಗಿಯು ತಾನು ನೋಡುವಾಗಲೂ ಕೇಳುವಾಗಲೂ ಮುಟ್ಟುವಾಗಲೂ ಮೂಸುವಾಗಲೂ ತಿನ್ನುವಾಗಲೂ ನಡೆಯುವಾಗಲೂ ನಿದ್ರಿಸುವಾಗಲೂ ಉಸಿರಾಡುವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ವಿಸರ್ಜಿಸುವಾಗಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುವಾಗಲೂ ಮತ್ತು